

Paardenkastanjemineermot

(*Cameraria ohridella*)

De laatste jaren lijkt bij heel wat witte paardenkastanjabomen (*Aesculus hippocastanum*) de herfst al een paar maanden te vroeg te beginnen. Vanaf mei vertonen de bladeren bruine vlekken en eind augustus kunnen de bomen al volledig bladloos zijn. De boosdoener is de paardenkastanjemineermot. Die nachtvlinder werd pas in 1985 in Macedonië voor het eerst waargenomen en is sinds 2000 in België aanwezig. Sinds zijn ontdekking heeft de soort zich in hoog tempo over vrijwel heel Europa verspreid.

© Copyright_Paul_Bree_Mathanne_De_Luyzen

Kenmerken

De paardenkastanjemineermot is een kleine nachtvlinder van ongeveer 5 mm. De vleugels hebben een roodbruine tot oker grondkleur met een metallische glans en een zwart-wit strepenpatroon. De larven doorlopen gewoonlijk een vijftal levensstadia en zijn in het begin witgeel met donkere strepen en worden geelbruin in latere stadia. Het lichaam van de larven is sterk afgeplat. De pop is 3 tot 5 mm lang, donkerbruin van kleur en heeft een spitse kop.

Levensgewoonten en levenscyclus

Hoofdwaaardplant van de mineermot is de witte paardenkastanje, maar andere soorten van het geslacht *Aesculus* worden eveneens aangetast, bijvoorbeeld *Aesculus flava*. Opvallend is de goede resistentie van de rode paardenkastanje (*Aesculus x carnea*). Ook bij gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*) werden aantastingen vastgesteld. De tamme kastanje (*Castanea sativa*), die tot een andere plantenfamilie behoort, wordt niet aangetast.

Er kunnen 3 generaties van de kastanjemineermot per jaar voorkomen. De eerste treffen we aan in de maand april na de overwintering. De poppen van het vorige jaar, die zich in het bladstrooisel bevinden, komen dan uit. De tweede generatie veroorzaakt de meeste schade en vinden we terug in de maand juli. De laatste vliegt in de herfst tussen de maanden september en oktober. Wanneer de aantasting door de tweede generatie erg zwaar is, valt de derde (herfstgeneratie) weg door voedselgebrek.

De vrouwtjes leggen elk zo'n 20-30 eitjes af op de bovenzijde van het blad van de paardenkastanje. Die komen na ongeveer 10 dagen uit. De larven eten zich een weg in het blad en vreten zich doorheen het bladweefsel waarbij ze gangen vormen.

Cameraria ohridella heeft 6 larvale stadia. Wanneer de larve volgroeit is, verpopt ze. Daarbij maakt ze een cocon van spinseldraden in de bladmijn. De mineermot overwintert als pop in de afgevallen bladeren.

Hinder

De veroorzaakte hinder bestaat vooral uit esthetische schade die ze aan de bomen aanbrengen. Bij een massale aantasting overlappen de bladmijnen elkaar waardoor grote oppervlakten van het blad verkleuren en afvallen. Over het algemeen wordt aangenomen dat bomen na aantasting zwakker zijn en veel gevoeliger voor andere ziekten en plagen. Sterfte als gevolg van een aantasting door de mineermot werd echter nog niet waargenomen.

Preventie en milieuvriendelijke bestrijding

De meest praktische oplossing is het opruimen en composteren van het bladstrooisel. Bij het composteren dient wel een temperatuur boven de 60° bereikt te worden om de poppen te doden.

Een andere mogelijkheid is het gebruik van feromonenvallen in combinatie met kleefbanden. Feromonen zijn stoffen die de vrouwtjes uitscheiden om mannetjes te lokken. De feromoonvallen worden onderin de boom opgehangen. Om de vrouwtjes te vangen, kunnen kleefbanden gebruikt worden. Die banden moeten rond de stam van de kastanjabomen worden bevestigd net voor de overwinterende poppen uitkomen (april). De wijfjes die slecht vliegen, kruipen langs de stam naar boven en worden zo gevangen.

Door bovenstaande technieken toe te passen, kan de populatieopbouw afgeremd worden. Onderzoek heeft uitgewezen dat het aandeel aangetaste bladeren door ruimen van gevallen blad met maximaal 40% gereduceerd kan worden.

Chemische bestrijding is zowel om ecologische als financiële redenen af te raden.